

برنامه جامع پیمائشی کنترل اختلالات ناشی از کمبود ید
در استان آذربایجان غربی
(سطح اول)

مؤلفین:

دکتر سکینه سیدی سرخو، عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات سلامت مواد غذایی و
آشامه های دانشگاه علوم پزشکی اورمیه
فریبا بابائی، کارشناس تغذیه معاون امور بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی اورمیه

سرشناسه : نوری سعیدلو، سکنیه، ۱۳۹۲ -
 عنوان و نام پدیدآور : برنامه جامع پیشگیری و کنترل اختلالات ناشی از کمبود ید در استان آذربایجان غربی / تألیف سکنیه نوری سعیدلو، فریا بابایی.
 مشخصات نشر : ارومیه: انتشارات اولکر، ۱۳۹۲.
 مشخصات ظاهری : ۱۲۵ص؛ مصورانه؛ رنگی؛ جدول؛ نمودار -
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۲۷۰-۸-۹
 وضعیت فهرست نویسی : فیا

پایمات : وازمناسه.
 یادداشت : نمایه.
 یاد : ید - اختلالات کمبود - ایران - آذربایجان غربی
 سلسه افزوده : بابایی، فریا، ۱۳۵۵
 رده بندی کنگره : ۶۴۵RA / ۹An ۱۳۹۲
 رده بندی دیویی : ۶۱۶/۲۲۲-۹۵۵۳۳
 کتب : ۳۲۹۷۲-۶

انتشارات اولکر

برنامه جامع پیشگیری و کنترل اختلالات ناشی از کمبود ید در آذربایجان غربی
 تألیف: سکنیه نوری سعیدلو، فریا بابایی.

ناشر: انتشارات اولکر

قطع: رقعی / تیراژ: ۱۰۰۰ - سال چاپ: ۱۳۹۲

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۲۷۰-۸-۹

ارومیه: روبروی استانداری، کوچه نعمتی، پلاکت ۵۳، واحد ۱، انتشارات اولکر

تلفکس: ۰۴۴۱-۲۲۵۱۵۵۸ - موبایل: ۰۹۱۴۳۳۱۸۰۲۶

ایمیل: ulkerismail۲۰۰۹@yahoo.com

تایپ و صفحه آرایی: لیلا دانا

طرح روی جلد: مهندس زینب غفاری آذر

قیمت: ۶۰۰۰ ریال

با تشکر و قدردانی از همکاران محترم:

دکتر جعفر بوروززاده عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی اوزمیه

دکتر قوامزاده عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی اوزمیه

دکتر عبدالحامید حمیمی متخصص اطفال دانشگاه علوم پزشکی اوزمیه

دکتر ناصر خلیلو فر کارشناس مبارزه با بیماری‌های معاونت امور بهداشتی

مهندس سعید امانی پور گروه بهداشت محیط و حرفه‌ای معاونت امور بهداشتی

پیشگفتار

نقش موثر ید در ساخت هورمون‌های تیروئید و تأثیر هورمون‌ها در سلامت و اعمال حیاتی انسان از دوران جنینی ، کودکی و بلوغ دلیل اهمیت ید است . کمبود ید پدیده‌ای است که از وقوع قابل جبران نیست . کمبود ید معمولاً به دلیل فقر ید در آب و خاک در سطح جامعه رخ می‌دهد و عوارض آن دامن گیر تعداد کثیری از افراد ساکن در یک منطقه می‌گردد.

بر اساس آخرین گزارش سازمان جهانی بهداشت در سال ۲۰۰۲ میلادی از ۲/۲ میلیارد نفری که در جهان در معرض خطر کمبود ید هستند یک میلیارد نفر به درجاتی از گواتر مبتلا می‌باشند.

به طور کلی تخمین زده می‌شود که کمبود ۵/۱ میلیون DALYS (سال‌های از دست رفته به دلیل ناتوانی) به جهان تحمیل می‌گردد. تقریباً ۲۵ درصد این بار در مناطق آفریقایی ۱۷ درصد آن متعلق به منطقه جنوب شرقی آسیا SERO و ۱۶ درصد آن مربوط به منطقه مدیترانه شرقی است.

کمبود ید باعث سقط، مرده زایی، اختلالات حرکتی، اختلال رشد، اختلال ساختی، اختلالات روانی، کرو لالی، ضعف اسپاتیک، فلج شل حاد و عامل اختلال در قدرت یادگیری کودک، سلامت زنان، کیفیت زندگی جوامع و تولیدات اقتصادی است.

از این رو پیشگیری و کنترل اختلالات ناشی از کمبود ید از اولویتهایی است که تمام کشورها باید با همت و تلاش مداوم بدان بپردازند. خوشبختانه کشور ما ۲۰ سال پس از اجرای برنامه با همکاری بخش‌های ذی‌ربط به شاخص‌های بین‌المللی برای کنترل اختلالات ناشی از کمبود ید دست یافته است. موفقیت‌های بدست آمده در برنامه پیشگیری و کنترل IDD در ایران مبین این واقعیت است که مبارزه با کمبود ید از طریق ید دار کردن نمک‌های خوراکی، پایش و نظارت دقیق بر اجرای برنامه بسیار

نتایج بررسی‌های مختلفی از آن است که میانه ید ادرار دانش‌آموزان کشور بیش از ۱۰۰ میکروگرم در روز است. بنابراین جمهوری اسلامی ایران کماکان جزء کشورهای عاری از کمبود ید می‌باشد. با این وجود، روند کاهش نسبی ید ادرار و پایین‌تر بودن ید ادرار دانش‌آموزان از حد مطلوب بین‌المللی در برخی از استان‌های کشور، همچنین وضعیت نمک‌های تولیدی و مصرفی خانوارها، ضرورت کنترل کیفی هر چه بیش‌تر محصولات صنایع نمک توسط مسئولین امر و آموزش عمومی از طریق رسانه‌های عمومی را ایجاب می‌نماید.

در حال حاضر نکته مهم استمرار برنامه و رسیدن به هدف نهایی کنترل اهداف اختلالات ناشی از کمبود ید است، می‌باشد و این امر در گرو پایش مرتب و ماهر فعالیت‌های اجرایی، تصحیح و حل مشکلات احتمالی با همکاری‌های تنگاتنگ درون بخشی و

بین بخشی است. کشور های زیادی به دلیل نداشتن برنامه های پایش و نظارت بر روند مصرف نمک ید دار و میزان ید موجود در نمک های ید دار دچار شکست شده اند . به این جهت ، پایش منظم و دوره های روند شیوع گواتر ، میانه ید اادرار در سطح خانوارهای کشور از اهمیت ویژه ای برخوردار است .

www.ketab.ir